

FNF
FORENINGERNE
NORDENS FORBUND

FORENINGERNE
NORDEN
100 ÅR 1919 – 2019

ÅRSBERÄTTELSE 2019

FÖRENINGARNA NORDENS FÖRBUND

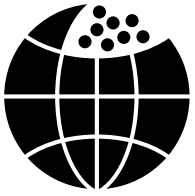
Snaregade 10 A, 3. sal
1205 København
Danmark
www.fnfnorden.org

FÖRENINGARNA NORDEN

(DK) Foreningen NORDEN	www.foreningen-norden.dk
(SE) Föreningen Norden	www.norden.se
(NO) Foreningen Norden	www.norden.no
(FI) Pohjola-Norden	www.pohjola-norden.fi
(IS) Norræna félagid	www.norden.is
(FØ) Norrøna Felagid Føroyum	www.norden.fo
(ÅL) Föreningen Norden på Åland	www.norden.ax
FNUF	www.fnuf.org

PROJEKT

Nordjobb	www.nordjobb.org
Norden i Skolen	www.nordeniskolen.org
Nordisk Litteraturvecka	www.nordisklitteratur.org
Nordiska Författarbesök	www.forfatterbesog.org
Nordisk Jobbløsning	www.nordiskjob.org

FNF
FORENINGERNE
NORDENS FORBUND

ÅRSBERÄTTELSE
2019

Förord

Ett jubileum kan användas till mycket. Till att se bakåt och stolt registrera allt som åstadkommits. Eller se framåt och fundera över vad man ska göra i framtiden. För Föreningarna Nordens del handlade det om både och.

Föreningarna Norden i Danmark, Norge och Sverige firade sina 100 år var för sig och dessutom ordnades gemensam manifestering i Köpenhamn på dagen (15 april) 100 år efter att den danska Norden-föreningen grundats. I samband med förbundsmötet i september utgav FNF jubileumsskriften *Meningen* med föreningen där både forntid, nutid och framtid diskuteras.

Under 100 års tid har Föreningarna Norden spridit kunskap om den nordiska gemenskapen, bildat opinion och tagit initiativ för att påverka beslutsfattare. Jubileumsåret 2019 utgjorde inget undantag. Jubileumsseminariet Nordens ansvar för FN:s världsmål 2030 fokuserade på vad de nordiska länderna kan göra tillsammans för att aktivt bidra till en bättre värld. Norden har haft stort inflytande på hur de 17 världsmålen utformats och har självfallet ett ansvar för att de förverkligas. Seminariepubliken i Folketingets Landstingssal fick ta del av tankeväckande inlägg av Danmarks nordiska samarbetsminister Eva Kjer Hansen, FN:s vicegeneralsekreterare Laura Londén, Ministerrådets generalsekreterare Paula Lehtomäki, NIB:s VD Henrik Nordmann, Islands NSK-medlem Audunn Atlason och Sveriges ungdomsrepresentant i FN Henrietta Flodell.

Eftersom Föreningarna Norden representerar både reform-nordism och hygge-nordism avslutades jubileumsdagen i DR:s konsertsal med en folklig galafest, som direktsändes över hela Norden. Sällskapsnordismen och den politiskt inriktade nordismen utesluter ingalunda varandra utan ryms under samma tak. Norden är något för både hjärta och hjärna.

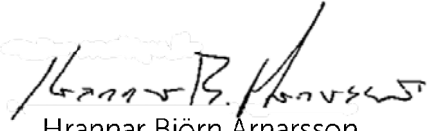
I sin artikel *Hundra år av nordism* i jubileumsskriften analyserar professor Peter Stadius (Helsingfors) Föreningarna Nordens betydelse för framväxten av en demokratisk tradition i de nordiska länderna. Han kommer också med förslag till Föreningarna Nordens framtida positionering och profilering. Kollegan Klaus

Petersen (Odense) problematiserar begreppet nordiska värderingar och frågar sig om den värdegrund vi så gärna lyfter fram är unikt nordisk eller har vi helt enkelt varit framgångsrika med att förvalta och förädla universella humana värderingar. Redaktör Hilde Sandvik (Bergen) efterlyser för sin del en nordisk offentlighet. Om integrationen i regionen ska stärkas förutsätter det samtal på tvärs av landgränserna.

Vid sidan av jubileumsarrangemangen rullade FNF:s verksamhet på i kända banor och med gott resultat. Nordjobb-programmet, som årligen förmedlar säsongjobb, bostad och kulturupplevelser åt närmare 800 unga nordbor, har stärkt sin profil med de Interreg-finansierade projekten Nordisk Jobstart+ och Nordisk Jobblösning, som hjälper unga nyutexaminerade att finna sitt första jobb i Øresundsregionen och Norge. Därmed bidrar Nordjobb till ökad mobilitet i regionen och stärker den nordiska gemenskapen.

Inlärningsportalen Norden i skolans framgång fortsatte i 2019. Sajten, som erbjuder undervisningsmaterial på alla fem huvudspråk i Norden, noterade 1,6 miljoner visningar och vid utgången av året hade 18 000 lärare runt om i Norden registrerat sig som användare. Det betyder att över 200 skolklasser dagligen tillgodogör sig det digitala undervisningsmaterialet. Därför är det inte långsökt att hävda att den nordiska offentlighet som efterlyses bland vuxna existerar bland Nordens skolelever. Det är bara att ta för sig.

Den nordiska litteraturveckan fortsätter också att växa. 2019 deltog 2 552 skolor, bibliotek och kulturinstitutioner i högläsningsserien som, av förekommen anledning, hade Fest i Norden som tema. En intressant poäng är det stigande intresset i Baltikum, framför allt i Lettland och Litauen. Cirka 150 000 barn, unga och vuxna deltog i högläsningsevenemangen som har blivit ett naturligt inslag i många skolors och biblioteks kulturprogram.

Hrannar Björn Arnarsson

Ordförande
Island

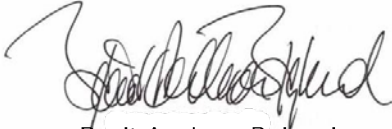
Marion Pedersen

Vice ordförande
Danmark

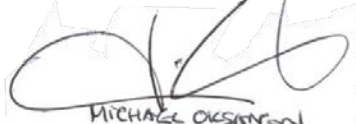
Turid Christophersen

Vice ordförande
Färöarna

Berit Andnor Bylund

Sverige

MICHAEL OIKARINEN

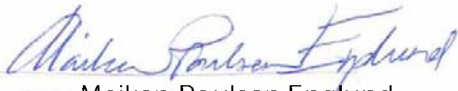
Juhana Vartiainen

Finland

Rune Mørck Wergeland

Norge

Maiken Poulsen Englund

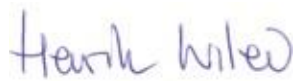
Åland

Iris Dager

FNUF

FÖRBUNDSSEKRETERARE

Henrik Wilén

Föreningarna Nordens Förbund

FNF är ett samarbetsorgan för de nationella Norden-föreningarna: Foreningen Norden Danmark, Pohjola-Norden (Finland), Foreningen Norden Norge, Föreningen Norden Sverige, Norræna Félagid á Íslandi, Norrøna Félagid i Føroyum och Föreningen Norden på Åland samt Foreningerne Nordens Ungdom (FNUF).

Förbundets huvuduppgift är att samordna de nationella föreningarnas gemensamma intressen för att styrka det folkliga nordiska samarbetet på alla nivåer. I relation till det officiella nordiska samarbetet är Föreningarna Nordens uppgift att vara opinionsbildande, informerande och idégivande.

FNF är också förvaltningsorgan för flera nordiska projekt - Nordjobb, Norden i skolan, Nordisk litteraturvecka, Nordiska författarbesök i Norden och i Baltikum.

Förbundets högsta beslutande organ är förbundsmötet, som består av tre styrelsemedlemmar per nationell Norden-förening och som sammankommer vartannat år.

Förbundets verkställande organ är presidiet, som består av ordförandena för de nationella Norden-föreningarna och en representant för Föreningarna Nordens Ungdom (FNUF). Rotationen på ordförandeposten följer Nordiska rådets schema. Presidiet möts två gånger per år.

Föreningar har olika kategorier av medlemmar: enskilda medlemmar, familjemedlemmar, ungdomsmedlemmar och flera typer av understödande medlemmar som bibliotek, skolor, kommuner och andra organisationer och företag.

Sammanlagt har de nationella Norden-föreningarna cirka **40 000 betalande personmedlemmar**.

Sammanfattning av verksamheten

Verksamheten 2019 dominerades av de tre skandinaviska Norden-föreningarnas 100-årsmarkering. FNF uppmärksammade jubiléet med ett stort seminarium "Nordens ansvar för FN:s världsmål 2030" i Folketingets Landstingssal 15.4 på dagen 100 år efter den danska Norden-föreningens grundande. Föreläsare var *Mogens Jensen* (ordf. för Norden Danmark), *Eva Kjer Hansen* (Danmarks samarbetsminister), *Paula Lehtomäki* (NMR:s gen.sekr.), *Laura Londén* (direktör vid FN:s befolkningsfond), *Audunn Atlason* (Islands NSK-medlem), *Henrik Normann* (NIB:s VD) och *Henrietta Flodell* (Sveriges ungdomsrepresentant i FN).

I samband med förbundsmötet i Stockholm i september lanserades debattskriften *Meningen med föreningen*. I boken redogör professor Peter Stadius (CENS, Helsingfors universitet) för Föreningarna Nordens betydelse för folkväldet, professor Klaus Petersen (Syddanske universitet, Odense) problematiserar begreppet nordiska värderingar och redaktör Hilde Sandvik (Broen.xyz) framhåller behovet av en nordisk offentlighet. I seminariet medverkade dessutom journalist Bengt Lindroth och FNUF:s ordförande Iris Dager. Förbundssekreteraren höll närmare 20 föreläsningar runt om i Norden.

Dessutom ordnades en handfull seminarier, bland annat om skandinavisk skuld, transport och infrastruktur i Själland-Skåne-regionen och Nordens nya relevans.

Inom ramen för de av NMR beviljade regionala informationsmedlen har Föreningarna Norden i Finland, Norge, Island och Sverige och Nordiska informationskontoret i Flensburg, spridit information om aktuella nordiska teman genom seminarier och debatter och genom besök i skolor och andra utbildningsinstitutioner. Informationsmaterial spreds via hemsidor, medlemsbrev och sociala media.

Förbundsmötet

Förbundsmötet, som hölls 20-21.9.2019 i Stockholm, antog ett uttalande om Norden och FN:s världsmål 2030 i vilket de nordiska regeringarna uppmanas prioritera och aktivt stödja det praktiska samarbetet för att uppnå målsättningen.

PRESIDIEMEDLEMMAR 2019

Berit Andnor Bylund, Sverige (ordförande)

Katri Kulmuni / Juhana Vartiainen (från oktober), Finland

Mogens Jensen / Marion Pedersen (från juni), Danmark

Bogi Augustsson / Hrannar Björn Arnarsson (från november), Island

Rune Mørck Wergeland, Norge

Majken Poulsen Englund, Åland

Turid Christophersen, Färöarna

Iris Dager, FNUF

Presidiet

Presidiet höll två möten i 2019, båda i Stockholm (april och oktober). Presidiet antog uttalanden om 1) högre gemensam nordisk profilering på global nivå och 2) prioritering av den nordiska gemenskapen i skolornas läroplaner, nordiskt utbildningssamarbete, 3) Om flaggning på Norden dag 23.3 och 4) Stärkt nordiskt språksamarbete.

Föreningarnas administrativa ledare

Direktörskollegiet bestod av generalsekreterarna/direktörerna för de nationella föreningarna och FNUF:s koordinator. Kollegiets sammansättning: Henrik Wilén, FNF, Bo Andersson, Sverige (ordförande), Espen Stedje, Norge, Ásdis Eva Hannesdóttir, Island, Peter Jon Larsen, Danmark, Michael Oksanen, Finland, Ingi Samuelson, Färöarna, Bror Myllykoski, Åland och Jonas Roelsgaard, FNUF. Kollegiet höll två möten, i Bryssel (januari) och Köpenhamn (juni).

FNF:s sekretariat

FNF:s sekretariat finns på Snaregade 10. Sekretariatet leds av Henrik Wilén (FI). Fredrik Jakobsen (SE) fungerar på deltid som economichef och Susanne Farre (DK) är bokförare.

ÖVRIG PERSONAL PROJEKTVIS

Nordjobb: Fredrik Jakobsen, programchef, Jacob Mellåker (SE), informatör, Bo Nylander (SE), projektledare för Sverige, Färöarna och Grönland, Ellica Brindstedt, biträdande projektledare för Nordjobb Sverige, Annie Stenberg (SE), projektledare för Norge, Morten Fabricius Meyer (DK) projektledare för Nordisk Jobstart+ / Nordisk Jobblösning. EVS-volontärer: Anastasia Edwardsson (SE), Lisa Diehl (SE), Amanda Fröberg (SE), Tilde Sand (SE) och Andreas Albonius (SE). Studentmedarbetare Emma Maria Dreist (DK).

Norden i skolan: Thomas Henriksen (DK), programchef, Anna Berg (FI), projektassistent, Sofia Asplund / Anna Foucard (SE) EVS-volontär och Lars Georg Sæterøy (NO), studentmedarbetare. Nordisk litteraturvecka: Anna Berg, projektansvarig, Martha Aagre Pettersvold (NO), EVS-volontär.

Projektansvarig för **Nordiska författarbesök** och koordinator för **FNUF**: Jonas Roelsgaard (DK) till och med oktober, därefter Ellica Brindstedt (SE).

Förbundets ekonomi

FNF:s verksamhet finansierades huvudsakligen genom verksamhetsbidrag av NMR. Dessutom bidrog de nationella Norden-föreningarna, fördelningsnyckeln är den samma som används för de nordiska ländernas bidrag till NMR. Dessutom får FNF medel för finansiering av projekt, som NMR vill ha genomförda eller som Norden-föreningarna tagit initiativ till. Andra aktörer som bidrar är bland annat Interreg.

Medlen fördelas på FNF:s sekretariat, Nordjobb, Norden i skolan, Nordisk biblioteksvecka och Nordiska författarbesök. Dessutom betalas ett årsbidrag till FNUF. Förbundets resultat för 2019 visar ett överskott på 9 005 DKK.

FNF:s revisor är Kim Kjellberg från Grant Thornton.

Nordiska projekt

Regionala informationsmedel

I 2017 ersatte Nordiska ministerrådet de regionala informationskontoren (som finansierats via FNF), med särskilda regionala informationsmedel som dirigeras via FNF till de nationella Norden-föreningarna i Finland, Norge, Island och Sverige samt det nordiska informationskontoret i Flensburg.

Under 2019 spred Föreningarna information om det nordiska samarbetet bland annat enligt följande:

FINLAND (POHJOLA-NORDEN)

- Valdebatter om den nordiska modellen på sju orter i Finland inklusive information om Norden åt gymnasister.
- Seminarium om gränshinder i Torneå, seminarium på Finlands Arenan i Björneborg om arbetskraftsutvandring och utbildningsseminarium i Vasa.
- Fortutbildning av lärare (kryssning till Stockholm).
- Regionala informationsdagar i Korsholm, Kuusamo, Punkaharju, Ekenäs, Kemi, Åbo och Tammerfors.
- Information via medlemsbrev, Norden-tidning, regional Norden-tidning, webbsidor och sociala medier. Utveckling av en NordenApp.

NORGE (FORENINGEN NORDEN)

- Seminarium om Norge, Norden och Europa (i Arendal) med inledningar av bland annat försvarsminister Frank Bakke-Jensen och NUPI-direktör Ulf Sverdrup. Seminarium om tilltagande arbetsmobilitet på Nordkalotten (i Tromsö) med inledningar av regionala beslutsfattare från Norge, Sverige och Finland.
- Sammanlagt 24 informationstillfällen i skolor runt om i Norge.
- Informationsmöten med lärare och lärarstudenter.
- Informationsmöten om nordiska stipendieordningar och utdelning av material på Arendalsuka och på kulturkonferens i Bærum.
- Nyhetsbrev till politiker, ämbetsmän och journalister.

ISLAND (NORRÆNA FÉLAGID)

- Seminarium om Goda genvägar (Islands ordförandeskap i NMR), medarrangör av LÝSA (Folkmötet i Akureyri) och seminarium om Arktis.
- Skolbesök och temadagar på Islands universitet och Universitetet i Reykjavik.
- Informationstillfällen i gymnasier och Islands universitet och Reykjaviks universitet.
- Spridning av information om stipendieordningar via möten och digitala kanaler.
- Allmän information via nyhetsbrev och facebook.

SVERIGE (FÖRENINGEN NORDEN)

- Regionala informationsmöten i Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Gästrikland.
- Konferens om psykisk hälsa hos unga i Norden (Umeå) och seminarium om Blå tillväxt, kust och havsplanering (Strömstad och Göteborg).
- Monterplats på bokmässan i Göteborg.
- Information om Nordjobb och Nordplus för gymnasieklasser i Ulricehamn, Tranemo och Falköping.
- Facebookgrupp via Nordiska nätverk, utskick via Meltwater.

NORDISK INFO SÖNDERJYLLAN/SYDSLESVIG (FLENSBORG)

- Seminarium om barnvänliga städer och temadag om Island.
- Introduktion av Norden i skolan i Sydslesvig och presentation av Norden-material för undervisningsmyndigheter.
- Informationsmaterial på nätet och till pappers om stipendiemöjligheter i Norden.
- Allmänt informationsmaterial.

Nordjobb och Nordisk Jobblösning

Nordjobbs mission är att arbeta för att öka rörligheten på den nordiska arbetsmarknaden och också att på olika sätt stärka den nordiska mobiliteten. Under 2019 har man arbetat särskilt med att titta på möjligheter till att bredda Nordjobbs verksamhet och att få en mer diversifierad finansiering.

Den primära arbetsmetoden är grundkonceptet som innebär att man erbjuder unga i åldern 18 - 30 år sommarjobb, bostad och ett varierat kultur- och fritidsprogram i ett annat nordiskt land. I tillägg arbetar man mycket med olika arbetsmarknadsprojekt för att kunna erbjuda en nordisk upplevelse till ett brett spektrum av unga nordbor, också de grupper som är överrepresenterade i arbetslöshet.

Nordjobbs mandatperiod 2017 - 19 med tillhörande fokusområden har under 2019 blivit förlängt till att också innefatta 2020. Det betyder att Nordjobb fortsatt fokuserar på att implementera de rekommendationer som Oxford Research lanserade 2016 i samband med en utvärdering beställd av NMR. Detta innebär bland annat ett fokus på diversifierad finansiering, marknadsföring genom framför allt sociala media och en ny databas.

Diversifierad finansiering innebär att det i tillägg till de medel som årligen erhålls från NMR också söks medel från olika fonder och program. Arbetet med sociala media motiveras med att i en miljö med knappa resurser fås mest valuta för pengarna om en stor del av marknadsföringsarbetet görs i sociala media. Detta planeras att uppnås genom bland annat internutbildningar och nya strategier. En ny databas innebär tillgång till den senaste tekniken och förhoppningsvis fler ansökningar då det blir lättare att göra en ansökan till Nordjobb.

Inom ramarna för diversifierad finansiering har Nordjobb arbetat med EVS, European Voluntary System, vilket innebär att honorerade projektassistenter knyts till programmet. Detta är värdefullt för Nordjobb då det hjälper programmet att få uppgifter lösta som annars hade blivit ogjorda. EVS övergick under året till ESC, European Solidarity Corps.

Nordjobb har också under året arbetat med Interreg-projekten **Nordisk Jobstart+** och **Nordisk Jobblösning**. Det först nämnda projektet löpte under tre år och avslutades sista februari 2019 varpå Nordisk Jobblösning tog över för att också existera under en treårsperiod. Bägge projekten har såväl projektledare som projektassistenter placerade på sekretariatet där fokus ligger på ungdomsmobilitet mellan arbetsmarknaderna i Norge, Danmark och Sverige. Bägge projekten vänder sig särskilt till gruppen dimententer som enklast kan beskrivas som nyutexaminerade från eftergymnasiala utbildningar samtidigt som Nordisk Jobblösning också har ett utbildningsspår där stort fokus ligger på praktikplatser. Nämnas kan också att Nordisk Jobstart+ har varit mycket framgångsrikt och flera gånger nämnts som best practice. Projekten bidrar till att öka Nordjobbs nätverk och till att få fler tillsättningar. Nordisk Jobstart+ har under hela projektperioden haft närmare 3 000 deltagare där knappt 1 250 personer har kommit i arbete. Dessa resultat har varit en effekt av samarbete med arbetsgivare, nationella arbetsförmedlingar, a-kassor, fackföreningar, och utbildningsinstitutioner.

Sekretariatet har bemanningsmässigt och verksamhetsmässigt växt de senaste åren. Dels har personal knutits till Nordjobb för de olika projekten nämnda ovan, dels har projektledarna för Nordjobb Norge, Nordjobb Sverige, Nordjobb Grönland samt Nordjobb Färöarna placerats på sekretariatet. Förutom de nämnda projekten ovan erhålls ofta beviljningar till mindre projekt som täcker olika områden, men som har den gemensamma nämnaren att de bidrar till att öka rörligheten på den nordiska arbetsmarknaden.

Nordjobb har under de senaste tio åren nått målsättningen (760 nordjobbare) vid åtta tillfällen. Under 2019 fick man totalt 760 nordjobbare och nådde därmed målet. Resultatet för 2019 kan jämföras med resultaten för perioden 2009–2018 då man i nämnd turordning erhöll följande antal nordjobbare; 753, 756, 631, 762, 763, 761, 634, 770, 787 samt 760.

Förutom de 760 tillsatta nordjobbarna erbjöds 58 personer jobb som de tackade nej till. Eftersom ytterligare 10 personer fick jobb som man också accepterade men dessvärre hoppade av från erbjöds $760+58+10=828$

personer ett nordjobb under 2019. Eftersom man samtidigt hade 2 082 kompletta ansökningar följer att 40 % av alla sökande med en komplett ansökan blev erbjudna ett arbete.

Till det nordiska sekretariatets uppgifter hör det överordnade ansvaret för programmet samt koordinering av information till sökande och media, dessutom har sekretariatet ansvarat för hemsidan www.nordjobb.org, den elektroniska sökand databasen, planering och genomförande av internutbildning av projektledare och projektassistenter. Sekretariatet har ansvar för att regelbundet rapportera om verksamheten till Föreningarna Norden och Nordiska ministerrådet. Sekretariatet arbetar mycket med strategisk styrning och uppstart av nya projekt.

Lokalt administreras Nordjobb av de olika Föreningarna Norden även om driften ibland ligger på dess ungdomsförbund.

De nationella projektledarna ansvarar för ackvirering av arbetsplatser och deras tillsättning, anskaffning av bostäder, information till nordjobbarna och rekrytering av projektassistenterna.

Kultur- och fritidsprogrammets nordiska profil är viktigt för att behålla programmets särart och för att fortsatt kunna locka ett stort antal ungdomar att söka Nordjobb.

Nordjobbarna har i år bland annat funnits i Köpenhamn, Odense och Skagen i Danmark, i Helsingfors, Tammerfors, Åbo samt även i Österbotten i Finland, i Torshavn, Skálavík och Tvøroyri på Färöarna, i framför allt Ilulissat, Maniitsoq, Ummannaq och Kangerlussuaq på Grönland, i huvudstadsregionen men även på flera landsorter runt om i Island, i Oslo, Geiranger, Tromsø och fjällvärlden i Norge, framför allt Stockholm och Borås i Sverige och i flera kommuner på Åland.

Kompletta* ansökningar 2019 jämfört med resultat 2018 och 2017

	2017	2018	2019
Danmark	292	249	247
Finland	1452	1160	827
Färöarna	2	6	5
Grönland	1	6	3
Island	54	45	55
Norge	138	136	119
Sverige	703	666	693
Åland	27	11	18
Övriga Europa	135	137	115
Sammanlagt	2804	2416	2082

* Med kompletta ansökningar menas ansökningar som är fullständigt ifyllda. Ansökningarnas totala antal 2019 var 4928 st.

Tillsatta platser 2019 jämfört med resultat 2018 och 2017

	2017	2018	2019
Danmark	69	92	119
Finland	45	42	33
Färöarna	7	18	25
Grönland	74	76	77
Island	49	28	37
Norge	210	210	200
Sverige	234	173	178
Åland	52	66	71
Nordisk Jobblösning	47	55	20
Sammanlagt	787	760	760

Foto: Anni Teperi – vinnare av årets bild 2019

Nordjobbs organisation

NORDISKA SEKRETARIET

Programchef	Fredrik Jakobsen	1.1 – 31.12.2019
Informatör	Jacob Mellåker	1.1 – 31.12.2019
Projektledare Interreg Verksamhetsutvecklare	Morten Fabricius Meyer	1.1 – 31.12.2019
Projektledare Grönland, Färöarna & Sverige	Bo Nylander	1.1 - 31.12.2019
Biträdande Projektledare Sverige	Ellica Brindstedt	1.1 – 15.10.2019
Projektledare Norge Kommunikationsansvarig	Annie Stenberg	1.1 – 31.12.2019
Projektassistent Norge & Sverige	Anastasia Edwardson	1.11 – 31.12 2019
Projektassistent Norge	Jenni Ahtiainen	11.2 – 10.6.2019
Studentmedhjälpare Interreg	Emma Dreist	1.4 – 31.12.2019
Volontär Norge	Julia Carlsson	1.1 – 1.2.2019
Volontär Sverige	Madelene Orre	1.1 – 1.9.2019
Volontär Norge & Sverige	Anastasia Edwardson	1.1 – 1.10.2019
Volontär Norge	Tilde Sand	15.3 – 31.12.2019
Volontär Interreg	Andreas Albonius	1.10 – 31.12.2019
Volontär Interreg	Lisa Diehl	1.4 – 31.12.2019
Volontär Sverige	Amanda Fröberg	1.10 – 31.12.2019
Volontär Sverige & Danmark	Lovisa Ewerman	1.4 – 1.9 2019

NATIONELLA KONTOR

DANMARK

Projektledare **Christian Lagoni**

FINLAND

Projektledare **Asko Pietarila**
Projektassistent **Emil Kusnetsoff**
Projektassistent **Säde Kunnas**

ISLAND

Projektledare **Hannes Björn Hafsteinsson**

ÅLAND

Projektledare **Tina Sjövall**
Projektassistent **Fanny Åkerlund**

Norden i Skolen

Med 1,6 millioner sidevisninger blev 2019 blev endnu et hæsblæsende og godt år for de nordiske landes fælles undervisningsplatform Norden i Skolen (www.nordeniskolen.org / www.nordeniskolan.org).

Antallet af registrerede lærere steg på ny med flere tusinde, hvilket betyder at hele 18 000 lærere ved udgangen af 2019 aktivt har taget platformen i brug. Det er mange og det betyder at de nordiske lande i dag har en samlende undervisningsplatform, der med gennemslagskraft og kvalitet styrker indsatsen for at revitalisere sprog- og kultursamarbejdet.

En brugerundersøgelse gennemført i september med 216 respondenter slog fast, at lærernes tilfredshed med Norden i Skolen er til at få øje på:

- 94% mente, at platformen gør det lettere for dem at undervise i nordiske sprog
- 92,6% mente, at platformen styrker deres undervisning i nordiske sprog
- 79,5% mente, at platformen gør at de i højre grad end ellers arbejder med nabosprog/ nordisk kultur i undervisningen
- 14,4% havde anvendt sig af funktionen 'Søvenskabsklasse'
- 58,1% af dem, som havde søgt en venskabsklasse på platformen, havde fundet en

Den store tilfredshed med Norden i Skolen kunne også afspejles i den nye version af Nordisk Skolechat. Rotationschatten, der gang på gang bidrager med små sprog- og kulturoplevelser for de deltagende elever, gik i 2019 fra at være en årlig begivenhed til at blive gennemført omtrent en gang om måneden. Et nyt tilmeldingssystem gjorde chatten nemmere, mere fleksibel og gennemskuelig for lærere at medtænke i undervisningen, hvilket bidrog til et støt stigende antal deltagende klasser. Populariteten var størst på 4.-6. klassestrin, men også stor på 7.-10. klassestrin. Norden i Skolen valgte samtidigt at sætte Nordisk Skolechat på pause for gymnasiale uddannelser, da der ikke var resurser til at få den løbet ordentligt i gang. I stedet blev energien lagt i at søge Nordplus-midler til at styrke indholdssiden for gymnasiale uddannelser.

Bevillingen gik igennem, så forhåbentligt er der gode ting i vente for denne målgruppe. Og hvem ved, måske bliver det også tid til Nordisk Skolechat for de aller-mindste elever i 1.-3. klasse i 2020?

Muliggjort af tildelte midler fra Embedsmandskomiteé for Uddannelse og Forskning ved Nordisk Ministerråd kunne Norden i Skolen i 2019 gennemføre en teknisk optimeringsrunde. Det betyder bl.a., at lærere og elever i dag møder en platform med markant forbedret indlæsningshastighed og et bagvedlæggende oversættelsessystem, der i højere grad kan løfte den store opgave det er, at holde en platform løbende sprogversioneret på både dansk, bokmål, finsk, færøsk, islandsk, nynorsk og svensk, samt delvist grønlandsk og nordsamisk. Norden i Skolen forventer, at de tekniske optimeringer vil være med til at fastholde begejstringen for platformen for lærere og elever i 2020.

SEKRETARIATET

Programchef	Thomas Henriksen
Projektkoordinator	Anna Berg
Projektvolontør	Sofia Asplund
Projektvolontør	Anna Foucard

KORREKTUR OG OVERSÆTNING

Jeppe Strandgaas, Danmark, **Pauliina Oinonen**, Finland, **Ingi Samuelsen**, Færøerne, **Finnur Ágúst Ingimundarson**, Island, **Marie Nygaard Sørlien**, Norge, **Vegard Storsul Opdahl**, Norge, **Iris Dager**, Sverige

Nordisk Litteraturvecka

Nordisk Litteraturvecka är Nordens största litteraturprojekt för barn, unga och vuxna. Den 11–17 november 2019 arrangerades Nordisk Litteraturvecka för 23:e gången med högläsning och kulturella aktiviteter på tusentals bibliotek, skolor och kulturinstitutioner i hela Norden och Baltikum, samt vid nordiska institutioner runt om i världen.

2019 uppmärksammade Nordisk Litteraturvecka Föreningarna Norden i Danmark, Norge och Sveriges 100-årsjubileum med temat Fest i Norden som utgångspunkt i den valda litteraturen. Sammanlagt deltog 2 552 skolor, bibliotek och kulturinstitutioner i Nordisk Litteraturvecka 2019 och gav liv och röst till den nordiska litteraturen i novembermörkret. Det höga antalet deltagande institutioner visar att projektet är välkänt, populärt och intresseväckande hos målgruppen. På Instagram och Facebook kunde man följa med arrangemangen genom hundratals bilder som laddades upp med hashtaggen #nordisklitt19. Aktiviteten på sociala medier visar hur institutionerna arrangerade Nordisk Litteraturvecka på olika sätt.

Uppskattningsvis deltog runt 150 000 barn, unga och vuxna i Nordisk Litteraturvecka 2019 och projektet har blivit en naturlig del av flera skolors och biblioteks årliga program.

Tema och högläsning böcker

Litteraturveckan arrangeras med fokus på tre utvalda högläsning böcker. Alla böcker återspeglar årets tema och är anpassade för tre olika målgrupper: barn, unga och vuxna. Temat för 2019 var **Fest i Norden** och följande nordiska böcker valdes ut till högläsningen:

- *Pippi firar födelsedag* av Astrid Lindgren
- *Sofies värld* av Jostein Gaarder
- *Babettes gästbud* av Karen Blixen

Böckerna användes som underlag för undervisning, debatter och kulturella aktiviteter hos de deltagande institutionerna. Nordisk Litteraturvecka mottog positiv respons för årets tema och böcker. Speciellt uppskattad var boken Pippi Långstrump.

Utvecklat material

Litteraturveckan har fokuserat på materialutveckling och optimering av projektets hemsida www.nordisklitteratur.org. Hemsidan är projektets gemensamma samlingspunkt för deltagarna och det är här de anmälda institutionerna får exklusiv tillgång till översatta texter och utvecklat material. Under 2019 kunde man på hemsidan få tillgång till följande:

Högläsningstexter – Textutdrag från de utvalda högläsning böckerna har gjorts tillgängliga för registrerade institutioner på hemsidan på danska, finska, färöiska, grönländska, isländska, norska, svenska och engelska samt estniska, lettiska, litauiska och belarusiska.

1. **Årets konstverk** – Motivet till Litteraturveckans plakat skapades av den färöiska bilderboks författaren och konstnären Bárður Oskarsson. Plakatet är gratis tillgängligt på hemsidan för deltagande institutioner.
2. **#nordisklitt19** – Fototävling på sociala medier som ett verktyg för att skapa interaktion mellan deltagarna och synliggöra projektet. Fototävlingen var särskilt populärt bland de baltiska länderna.
3. **Idékatalog** – Nordisk Litteraturvecka erbjuder en idékatalog där tema, texter, idéer och pedagogiska verktyg presenteras. Idékatalogen innehåller konkreta aktivitetsförslag till hur institutionerna kan ordna arrangemang och använda sig av Litteraturveckans texter och tema i undervisningen.
4. **Övrigt material** – till det övriga materialet hör bland annat recept till nordisk mat, bilder, bokmärke, samt en Norden-frågesport för respektive barn och vuxna.

Nordisk Litteraturvecka finansieras av Nordiska Ministerrådet.

Under 2019 fortsatte trenden med högt deltagande i Nordisk Litteraturvecka med **2 552 registrerade institutioner**. Deltagarna är spridda över hela Norden och Baltikum, samt nordiska institutioner utomlands.

NORDEN

Danmark (246)
Finland (155)
Färöarna (15)
Grönland (3)
Åland (43)

Island (36)
Norge (266)
Sverige (516)

BALTIKUM

Estland (122)
Lettland (383)
Litauen (689)

ÖVRIGA

Vitryssland (63)
Tyskland (10)
Skottland (2)
Spanien (1)
Ungern (1)

PROJEKTETES REFERENSGRUPP

Henrik Wilén, förbundssekreterare, Föreningarna Nordens Förbund

Gerd Helena Hals, projektledare, Nordisk Litteraturvecka (15.2.2018 – 31.1.2019)

Jonas Roelsgaard, projektledare, Nordisk Litteraturvecka (1.2.2019 – 30.4.2019)

Anna Berg, projektledare, Nordisk Litteraturvecka

Hedvig Solbakken, skolansvarig, Foreningen Norden, Norge (1.1.2019 – 12.6.2019)

Heidi Lønne Grønseth, skolansvarig, Foreningen Norden, Norge

Julia Brink, skol- och biblioteksansvarig, Föreningen Norden, Sverige

Lasse Paukkonen, utvecklingskoordinator, Pohjola-Norden, Finland

Kristín Magnúsdóttir, Foreningen Norden, Island (1.1.2019-31.8.2019)

Ásdís Eva Hannesdóttir, generalsekreterare, Foreningen Norden, Island

Merete Riber, medlem av utdannelseutvalget, Foreningen Norden, Danmark

Bror Myllykoski, verksamhetsledare, Föreningen Norden, Åland

Marjun Patursson, bibliotekarie, Färöarna

Mette Laustsen, bibliotekarie, Det Grønlandske landsbibliotek, Grönland

PROJEKTETES REFERENSGRUPP

Eha Vain, kulturrådgivare, Nordisk ministerrådets kontor i Estland

Ieva Hermansone, rådgivare, Nordisk ministerrådets kontor i Lettland

Brigira Urmanaite, kulturrådgivare, Nordisk ministerrådets kontor i Litauen

Nordiska Författarbesök i Baltikum

Projektperiod: 8.01.2018 – 31.12.2019

I 2019 slutfördes den andra omgången av det framgångsrika projektet Nordiska författarbesök i Baltikum. Projektet har i denna projektperiod finansierats av Nordiska ministerrådet, Nordplus och Council of the Baltic Sea States (CBSS).

Sammanlagt genomfördes 38 författarbesök i Estland, Lettland och Litauen vilket är långt över det uppsatta målet på 27 besök av nordiska författare. Mycket beror på den stora efterfrågan. Många skolor, bibliotek och andra kultur- och litteraturförmedlare vill vara en del av projektet. Koordinatorerna i de baltiska länderna har också ett brett nätverk som de aktivt arbetar med. Det är Nordiska ministerrådets kontor i de baltiska länderna som har koordinerat projektet nationellt, precis som i den föregående projektperioden. I nätverket ingår skolor, bibliotek, förlag, ambassader och olika festivaler.

Vanligt förekommande aktiviteter inom författarbesöken är, besök på skolor och bibliotek, högläsning och workshops, samtal om författarskap och inspiration till skrivande. Målgruppen är framförallt barn och unga men en del arrangemang, som debatter och deltagande på biblioteksmässor och prosafestivaler, riktar sig mot en vuxen publik. 122 olika aktiviteter genomfördes under den två år långa projektperioden. Detta är en ökning med mer än 30% från tidigare projektperiod.

I likhet med tidigare projektperioder sattes det i 2019 fokus på att inkludera unga på landsbygden och den rysktalande minoriteten. Genom detta fokus möjliggörs ett möte med en författare för barn och unga som sannolikt inte hade ägt rum annars. Arrangörer, lärare och ungdomar som har tagit del av dessa författarbesök har visat en särskilt stor tacksamhet till projektet.

Författarna som har deltagit i projektet har inte bara fungerat som förebilder för de unga deltagarna med författardrömmar, utan de har också fungerat som ambassadörer för nordisk litteratur och kultur. Både vinnare och nominerade till Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris har deltagit i projektet. Projektet har också kopplats samman med Nordisk Litteraturvecka för att skapa goda synergieffekter bland annat i marknadsföringen.

Högläsning på ett nordiskt språk har förekommit i flera besök och ibland har en hel del aktivitet genomförts på ett nordiskt språk. Då ofta på ett skandinaviskt gymnasium eller på en universitetsutbildning. Mycket av aktiviteterna genomförs annars på engelska, eller med simultantolkning till det lokala språket för de yngsta.

Projektet hade som mål att nå ut till 3 500 deltagare. När projektet avslutades i 2019 hade över 5 500 barn, unga och vuxna deltagit i projektet. Deltagarna har precis som de lokala samarbetspartnerna rosat projektet och därför är det glädjande att projektet i 2019 beviljades medel från Nordplus och Nordiskt ministerråd till att fortsätta bedriva författarbesök i Baltikum 2019 - 2021.

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF) är ett samarbetsorgan för de nationella Föreningarna Nordens Ungdom. Ungdomsföreningarna är lokaliserade i de nordiska länderna och de självstyrande områdena.

Medlemsföreningarna 2019 var Foreningen NORDENS Ungdom (FNU) i Danmark, Pohjola-Nordens Ungdomsförbund (PNU) i Finland, Ungmennadeild Norræna félagsins (UNF) i Island, Foreningen Nordens Ungdom (FNU) i Norge samt Norrøna Ungmannafelag Føroya (NUF) på Färöarna. SORLAK i Grönland och Föreningen Norden på Åland har även möjlighet att skicka ungdomar från sina respektive föreningar att delta i FNUF:s verksamhet. Föreningen Nordens Ungdomsförbund (FNUF) i Sverige var medlem fram tills organisationen blev vilande i maj 2019.

Vår- och höstmötet är FNUF:s högst beslutande organ, och mellan mötena leds verksamheten av ett arbetsutskott på tre ungdomar från medlemsorganisationerna och en deltidsanställd generalsekreterare. Generalsekreteraren sitter på Föreningarna Nordens Förbunds (FNF:s) sekretariat i Köpenhamn.

Efter vårmötet 2019 bestod arbetsutskottet av ordförande Iris Dager från Ungmennadeild Norræna félagsins i Island, vice ordförande Dag-Henrik Nygård från Foreningen Nordens Ungdom i Norge (invald på mötet) samt AU-medlem Vera Hellman från Pohjola-Nordens Ungdomsförbund (PNU) i Finland. Från årets start till mitten av oktober var Jonas Roelsgaard anställd som generalsekreterare för FNUF. Därefter tog Ellica Brindstedt över. Arbetsutskottet och generalsekreteraren håller regelbundet kontakt via e-post, Skype, samt har fysiska möten flera gånger om året varav två är inför vår- och höstmötena.

Vår- och höstmötet

Alla FNUF:s medlemsorganisationer samlades två gånger under 2019, till vår- och höstmötet. På mötena diskuterades och beslutades det om samarbetsmöjligheter, budget, verksamhetsplan, val av förtroendeposter, politiska uttalanden med mera. Båda mötena hade en deltagare från FNU Danmark och två från samtliga

övriga medlemsföreningar. Under vårmötet fanns två representanter från Sverige på plats. FNUF Norden stod själva för arrangerandet av årets två möten.

Vårmötet arrangerades på FNF:s sekretariat i Köpenhamn 14–16 april. Vårmötet planerades så att deltagarna kunde delta på Föreningarna Nordens Förbunds 100-års-jubileum samt se jubileumsföreställningen "Dejlig er Norden!". Ett uttalande om klimatet klubbades igenom.

Höstmötet hölls i Stockholm 20–22 september. Höstmötet planerades så att det sammanföll med Föreningarna Nordens Förbunds möte och jubileumsseminarium med mottagning. Mötesdeltagarna tog fram fyra resolutionsförslag till Ungdomens Nordiska Råds (UNR:s) session och två uttalanden. Uttalandena var "Meir grannspråk i skulen" och "Enklare bankoverføringer i Norden".

FNUFs höstmöte i Stockholm

Ungdomens Nordiska Råd

FNUF har även varit aktiv i UNR:s presidium. Karolina Lång från PNU Finland har varit ordinarie observatör till UNR:s presidium och Dag Henrik Nygård var under 2019 suppleant. Observatören följde Utskottet för kunskap och kultur i Nordiska rådet och deltog också på dess möten. Utskottet behandlar bland annat frågor om utbildning, forskning, kultur, media, språkförstå-

else och turism. FNUF:s medlemsorganisationer var väl representerade under UNR:s session i Stockholm 25–27 oktober. Sessionen som arrangeras dagarna innan Nordiska rådets session.

Det gick bra för de fyra resolutionsförslag som FNUF Norden skickade in till 2019-års session och nästan alla godtogs i sin helhet.

Övriga aktiviteter

FNUF har närvarat på Föreningarna Nordens Förbunds presidiummöten. FNUF:s generalsekreterare har även deltagit på FNF:s direktörmöten och tre representanter skickades till FNF:s förbundsmöte.

Arbetsutskottets ordförande Iris Dager deltog i en paneldebatt under Föreningen Norden Sverige jubileumskonferens i Stockholm den 23 mars.

Iris höll också ett tal på talmannens lunch som hölls i samband med Nordiska rådets session i Stockholm. På middagen närvarade talmännen från samtliga nordiska parlament, Nordiska rådets president och andra rådsledamöter.

Vice ordförande Dag Henrik Nygård representerade FNUF på en ungdomskonferens om digital säkerhet i Estland och gick Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete (NSU:s) ledarskapskurs i Köpenhamn den 22–24 mars.

Fem personer från FNUF deltog också på NSU:s seminarium om nordisk-baltiskt ungdomsarbete i Riga 21–24 november. Några deltog som representanter för en av FNUF:s medlemsföreningar.

Övrigt

FNF sköter om Nordens sommaruniversitets (NSU) ekonomi med allt från dagliga rutiner till bokslut.

FNF håller regelbundna möten med Föreningen Orkester Norden, som FNF var med och grundade.

Förbundssekreteraren sitter i förvaltningsrådet (Council) för United World College i Flekke i Norge och deltar i årsmötet och håller föreläsningar om nordiskt samarbete för eleverna.

Uttalanden

Uttalande på FNF:s presidemöte 1/2019

Det nordiska samarbetet har under lång tid varit framgångsrikt och är djupt förankrat bland medborgarna i Norden. Genom åren har samarbetet utvecklats och fördjupats inom många samhällsområden.

Föreningarna Norden har genom sitt nu 100-åriga arbete drivit på utvecklingen och har härigenom spelat en betydelsefull roll för denna positiva utveckling.

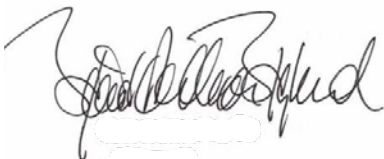
Den ökande globala oron tar sig nu uttryck i bland annat försämrade stormaktsrelationer och nedprioriteringar av internationella strukturer och institutioner. Föreningarna Norden ser därför nu ett ökat behov av ett mer enigt och bättre integrerat Norden.

Föreningarna Norden uppmanar mot denna bakgrund de nordiska regeringarna att höja Nordens profil på global nivå genom ett tätare samarbete inom Förenta Nationerna, Europeiska Unionen och andra internationella samarbetsorgan.

Norden står för bl a fred, representativ demokrati, jämställdhet, frihandel, öppen arbetsmarknad och fri rörlighet samt är enligt alla parametrar ett stabilt hörn i världen.

FN har inom olika områden satt upp mål för världen att uppnå fram till 2030. För att kraftfullt kunna bidra till att nå dessa mål uppmanar Föreningarna Norden de nordiska regeringarna att prioritera och aktivt stödja det praktiska samarbetet mellan olika intressenter på alla nivåer. Bland annat vänorter och liknande praktiska samarbetsformer kan användas för att målen ska kunna uppnås och därmed skapa en bättre framtid.

Stockholm, den 15 mars 2019

Berit Andnor Bylund

Ordförande för Föreningarna Nordens förbund

Föreningarna Nordens förbundsmöte 2019

Uttalande

De nordiska statsministrarna har uttryckt visionen om att Norden 2030 skall vara världens mest hållbara och integrerade region. De tre grundbultarna är främjandet av ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden.

För att visionen ska kunna förverkligas behövs förankring i civilsamhället och Föreningarna Norden bidrar gärna till målsättningen.

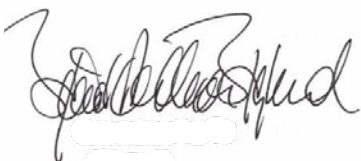
Föreningarna Norden lyfte fram Förenta Nationernas agenda 2030 och de 17 världsmålen på sitt 100-årsjubileumsseminarium i Köpenhamn i april. Det är målsättningar som civilsamhället, förvaltningen och näringslivet kan omfatta och sträva efter.

Föreningarna Norden framhåller att det är dags för konkret handling för att uppnå den storslagna visionen och uppmanar regeringarna att göra Norden till en stormakt i den globala klimatkampen.

De nordiska regeringarna uppmanas

- Att komma överens om gemensam märkbar minskning av koldioxidutsläppen fram till 2030
- Att göra gemensam sak i miljöfrågor i alla de internationella organisationer som de nordiska länderna är medlemmar i, vilket förutsätter en gemensam Nordisk klimatdiplomati koordinerad av de nordiska ländernas utrikesförvaltningar
- Att stärka hållbara trafiklösningar på tvärs av Norden (bland annat bättre tågförbindelser mellan de skandinaviska huvudstäderna)

Stockholm, den 21 september 2019

Berit Andnor Bylund

Ordförande

Uttalande på FNF:s presidiummöte 2 / 2019

Enligt artikel 8 i Helsingforsavtalet skall undervisningen och utbildningen i de nordiska skolorna i lämplig omfattning innefatta undervisning i språk, kultur och allmänna samhällsförhållanden i de övriga nordiska länderna, inbegripet Färöarna, Grönland och Åland.

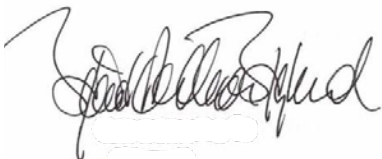
Föreningarna Norden understryker vikten av att de nordiska ländernas skolmyndigheter efterlever skrivningen i Helsingforsavtalet och säkerställer att målsättningen uppfylls när läroplaner och kurskrav slås fast.

Föreningarna Norden erbjuder via inlärningsportalen Norden i skolan, som är finansierad av Nordiska ministerrådet, en utmärkt ingång till undervisningen i grannspråken. Intresset för portalen ökar hela tiden och per idag har Norden i skolan över 17 000 registrerade lärare, vilket innebär att närmare 200 skolklasser dagligen tillgodogör sig undervisningsmaterialet.

Stockholm, den 28 oktober 2019

Föreningarna Nordens förbund

genom

Berit Andnor Bylund

Ordförande

